

Proč se stabilita Ázerbájdžánu stala pro Čínu prioritou

- CZ24 News | 19. května 2023

ČÍNA/ÁZERBÁJDŽÁN: Válka na Ukrajině udělala z Transkaspické mezinárodní dopravní cesty jedinou spolehlivou trasu mezi Čínou a Evropou.

Válka na Ukrajině snížila pro Čínu význam severního dopravního koridoru, který vedl přes Rusko. Na druhou stranu zvýšila význam koridoru středního neboli oficiálně Transkaspické mezinárodní dopravní cesty. Tato cesta spojuje Čínu na východě s ekonomikami střední Asie a dále prostřednictvím Ázerbájdžánu a Turecka s Evropou. Tato skutečnost staví Ázerbájdžán do důležité pozice z pohledu Číny, která je dnes velmi zainteresovaná v jeho politické stabilitě, [píše](#) ve své analýze pro *The Craddle* Robert Inkalesh.

Vztahy mezi oběma zeměmi se v posledních 31 letech značně rozvíjely, novou dynamiku jim ale dal čínský projekt Jedno pásmo, jedna stezka, který Peking zahájil v roce 2013. Ázerbájdžán byl jednou z prvních zemí, která iniciativu podpořila. Do země pak směřovaly velké čínské investice.

Bilaterální obchodní obrat Číny a Ázerbájdžán vzrostl ze 760 milionů dolarů v roce 2014 na 2,2 miliardy dolarů v roce 2019. V roce 2021 se Čína stala čtvrtým největším obchodním partnerem Ázerbájdžánu.

Peking v rámci své strategie Jednoho pásma, jedné stezky investuje velké prostředky do středního koridoru. Jedná se o investice do rozvoje infrastruktury nejen v Ázerbájdžánu, nýbrž také v Kazachstánu. Význam má železniční spojení.

Severní trasa mezi Čínou a EU byla díky válce na Ukrajině značně omezena. V tuto chvíli je tedy střední koridor jedinou životaschopnou pozemní trasou mezi Čínou a Evropou. Pozemní doprava, efektivnější i když dražší, by podle Pekingu mohla nahradit námořní koridor. Na druhou stranu Ázerbájdžán má vlastní ambice energetického centra, které se neobejdou bez snahy zavděčit se regionálním spojencům – Izraeli a Turecku.

Vztahy Ázerbájdžánu a Izraele se v poslední době dostaly více do centra zájmu. Týkají se hlavně prodeje zbraní a dodávek energie. V současnosti podle odhadů dodává Izrael Ázerbájdžánu 70 % zbraní a naopak Ázerbájdžán 40 % energií (důsledkem západních sankcí, které omezily ruské možnosti). Významným faktorem jejich vztahů je ale také Írán. Ázerbájdžán by mohl podpořit severní separatisty v Íránu a posílit přítomnost izraelské rozvědky v zemi, nicméně možnost, že by se pustil do konfliktu s Teheránem je mizivá. Baku by si odcizilo Turecko.

Pak jsou zde obavy z [panturkismu](#) současného tureckého prezidenta Erdogana. Panturkický expansionismus vyvolává obavy v Číně s ohledem na situaci v provincii Sin-ťiang. Čína má ale za to, že panturkické tendence mohou destabilizovat také celý Jižní Kavkaz.

K dalším bezpečnostním rizikům patří konflikt mezi Ázerbájdžánem a Arménií o Náhorní Karabach. Strategická poloha Ázerbájdžánu jako součásti ruské obchodní cesty do Indie rovněž vyvolává obavy, že by mohlo dojít k pokusům o sabotáž srdečných vztahů, které Baku udržuje se všemi stranami probíhající „nové studené války“.

Střední koridor by mohly ohrozit i případné snahy USA tuto dopravní cestu sabotovat: administrativa Joe Bidena už oznámila konkurenční plány na projekt Partnerství pro globální infrastrukturu a investice.

V lednu 2022 došlo k politickým nepokojům v Kazachstánu. A v souvislosti s nimi se objevila i obvinění USA z podpory další „barevné revoluce“. Tato možnost vměšování se do vnitřních záležitostí zvyšuje i v případě Ázerbájdžánu rizika destabilizace země.

Je to právě stabilita, která je hlavním pilířem čínsko-ázerbájdžánských vztahů a její narušení by mohlo mít pro obě země významné hospodářské i diplomatické důsledky. Čína tak bude s ohledem na geopolitický kontext současnosti pečlivě sledovat situaci v Ázerbájdžánu a sousedství.

Čína by mohla mít díky úspěchu saudsko-iránského usmíření rovněž větší motivaci řešit další regionální konflikty, zejména ty, které narušují její strategický projekt Jednoho pásma, jedné stezky.

[ZDROJ](#)